

Myndigheten
för civilt försvar

Vägledning

Krigsuppgiftsförteckning

En del i beredskapsmyndigheternas planering
av krigsorganisation

Krigsuppgiftsförteckning

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

Enhet: Sektionen för planering

Publikationsnummer: MCF0111 – april 2026
ISBN-nummer: 978-91-7927-733-8

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Begrepp	6
2. Utgångspunkter	8
2.1 Vad är en krigsuppgiftsförteckning?	9
2.2 Sammanfattning av arbetet med krigsuppgiftsförteckning	11
2.3 Säker informationshantering	12
2.4 Vad är en krigsuppgift?	12
3. Sammanställa en krigsuppgiftsförteckning	15
3.1 Klarlägga krigsuppgifter och andra uppgifter i krigsorganisationen	15
3.1.1 Beskriva uppgifterna	18
3.2 Prioritera uppgifter	19
3.2.1 Verksamhet som kan komma att överföras eller avvecklas	22
3.3 Sätta ambitionskrav för uppgifter	23
3.4 Besluta och följa upp krigsuppgiftsförteckning	25
4. Använda krigsuppgiftsförteckningen som planeringsunderlag	28
4.1 Underlag för utformning av krigsorganisation och beredskapsplanering	28
4.2 Underlag för samverkan med andra organisationer	29
4.3 Underlag inför dialog med regeringen	30

Kapitel 1

Inledning

1. Inledning

Vägledningen syftar till att stödja beredskapsmyndigheterna i arbetet med att upprätta och använda krigsuppgiftsförteckning som underlag för planering av sina krigsorganisationer. Vägledningen tar sin utgångspunkt i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd (MSBFS 2025:4) om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Vägledningen vänder sig i första hand till de myndigheter som är beredskapsmyndigheter enligt förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. Dessa myndigheter har ansvar inom en eller flera viktiga samhällsfunktioner och verksamhet med särskild betydelse för totalförsvaret. Beredskapsmyndigheterna får genom den här vägledningen stöd i hur krigsuppgiftsförteckning kan utformas och användas som verktyg i planeringen för att kunna höja sin beredskap och bedriva verksamhet vid höjd beredskap.

Alla myndigheter ska beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet. I det ingår att planera för att vid höjd beredskap kunna fortsätta verksamheten så långt det är möjligt med hänsyn till tillgången på personal och förhållandena i övrigt. Vägledningen kan därför i tillämpliga delar användas även av myndigheter som inte är beredskapsmyndigheter.

Andra organisationer, såsom kommuner, regioner, sammanslutningar och näringsidkare, kan med fördel använda vägledningen som inspiration, med vetskap om att reglerna kan se annorlunda ut för dem.

1.1 Begrepp

Tabell 1. Begreppslista

Begrepp	Förklaring
Krigsorganisation	Organisation anpassad för krigsförhållanden och inriktad på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret
Krigsförhållanden	Krig, krigsfara eller utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara
Krigsuppgift	Ett avgränsat arbete eller process, definierat av eller tilldelat en myndighet, som har betydelse för totalförsvaret och för hanteringen vid krigsförhållanden
Krigsuppgiftsförteckning	En samlad beskrivning av en myndighets huvudsakliga krigsuppgifter, samt prioriteringar av och ambitioner för uppgifter i krigsorganisationen
Informationskälla	Handlingar som utgör grund för information i krigsuppgiftsförteckningen

Kapitel 2

Utgångspunkter

2. Utgångspunkter

Beredskapsmyndigheternas krigsorganisationer behöver vara tydligt definierade, prioriterade och anpassade för att kunna hantera krigsförhållanden och verka under höjd beredskap. Beredskapsmyndigheterna behöver därför planera för den verksamhet som myndigheternas krigsorganisationer ska bedriva under höjd beredskap. Planeringen ska dokumenteras i bland annat en krigsuppgiftsförteckning, som är ett centralt planeringsdokument för krigsorganisationen med koppling till myndighetens arbetsordning. I förteckningen ska myndighetens uppgifter under höjd beredskap ingå, inklusive sådan verksamhet som ska avvecklas, överföras eller som tillkommer.¹

Varje myndighet ska planera för att vid höjd beredskap fortsätta sin verksamhet så långt det är möjligt med hänsyn till tillgången på personal och förhållandena i övrigt.² Myndigheterna behöver således i sin planering ta hänsyn till viktiga faktorer som kan påverka förutsättningarna att fortsätta bedriva viss verksamhet. Beredskapsmyndigheterna ska samtidigt vid höjd beredskap i första hand inrikta sin verksamhet på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret.³ Det innebär att viss verksamhet behöver kunna bedrivas på ett robust sätt och under mycket svåra förhållanden, medan annan verksamhet kan behöva bedrivas med lägre ambitionsnivå eller till och med avvecklas.

Planeringen av krigsorganisation behöver även omfatta hur myndigheten ska agera när beredskapen höjs. Beredskapsmyndigheterna behöver bland annat planera för omställning till krigsorganisation vid såväl beredskapshöjningar efter hand som omedelbart intagande av högsta beredskap, samt att kunna inta hela eller delar⁴ av krigsorganisationen inom föreskrivna eller överenskomna tidsgränser. Som regel innebär det att kunna övergå till krigsorganisation fullt ut så snart som möjligt men senast inom sju dygn om inte annat beslutats.⁵

Not 1. 10 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd (MSBFS 2025:4) om statliga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap.

Not 2. 10 § Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap (beredskapsförordningen).

Not 3. 21 § beredskapsförordningen.

Not 4. Exempelvis enstaka eller flertalet krigsuppgifter.

Not 5. 9, 12–14 §§ MSBFS 2025:4.

Det är upp till regeringen att slutligen avgöra vilken verksamhet som myndigheterna ska fortsätta bedriva vid höjd beredskap och vilka verksamheter som eventuellt ska avvecklas eller flyttas till annan myndighet.⁶ Myndigheterna behöver därför hålla sina respektive departement på Regeringskansliet informerade om sina bedömningar, med krigsuppgiftsförteckningen som underlag.⁷

2.1 Vad är en krigsuppgiftsförteckning?

En *krigsuppgiftsförteckning* är en samlad beskrivning av en myndighets huvudsakliga krigsuppgifter. I förteckningen ingår att beskriva prioriteringar av och ambitioner dels för krigsuppgifterna, men också för andra uppgifter som är viktiga för planeringen av *krigsorganisation*.

Förteckningen används som ett strategiskt planeringsverktyg för att göra det tydligt vad för uppgifter myndighetens krigsorganisation ansvarar för och vilka prioriteringar och ambitioner myndigheten har för dessa. Den skapar på så sätt en bild av vad myndighetens krigsorganisation över tid ska åstadkomma och inom vilka ramar.

Uppgifter som inte klassificeras som krigsuppgifter kan behöva införas i förteckningen då de kan komma att nedprioriteras eller helt avvecklas. Detta ger viktig information för planeringen, såsom möjligheterna att frigöra och omfördela resurser.

Krigsuppgiftsförteckningen kan betraktas som ett principiellt och strategiskt dokument snarare än ett operativt dokument. Av den anledningen bör förteckningen inte innehålla alla upptänkliga uppgifter och åtgärder i detalj. Förteckningen koncentreras därav på huvudsakliga uppgifter. Mer detaljerade och operativa uppgifter eller åtgärder beskrivs i andra dokument och planer inom myndigheten, exempelvis i beredskapsplaner⁸.

Syftet med krigsuppgiftsförteckning är att utgöra underlag för

- utformningen av myndighetens krigsorganisation och beredskapsplanering i övrigt (avsnitt 4.1)
- dialog med andra organisationer om uppgifter vid höjd beredskap (avsnitt 4.2)
- dialog med regeringen om myndighetens huvudsakliga uppgifter vid höjd beredskap (avsnitt 4.3)

Not 6. Detta har till del beröringspunkter med Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara med mera (förfarandelagen).

Not 7. 10 § 1 MSBFS 2025:4.

Not 8. Dokumentation efter en i förväg genomförd planering för att med befintliga eller tillförda säkerställda resurser kunna hantera olika typer av händelser.

I krigsuppgiftsförteckningen anges i korthet:

- myndighetens huvudsakliga krigsuppgifter och andra uppgifter av betydelse för planeringen av krigsorganisationen (avsnitt 3.1)
- principiella prioriteringar och ambitioner för uppgifter och verksamheter samt, om det är relevant, olika beredskapsnivåers betydelse (3.2 och 3.3)
- verksamhet som kan komma att överföras till eller tillkomma från andra myndigheter eller som kan komma att avvecklas⁹ (avsnitt 3.2.1)

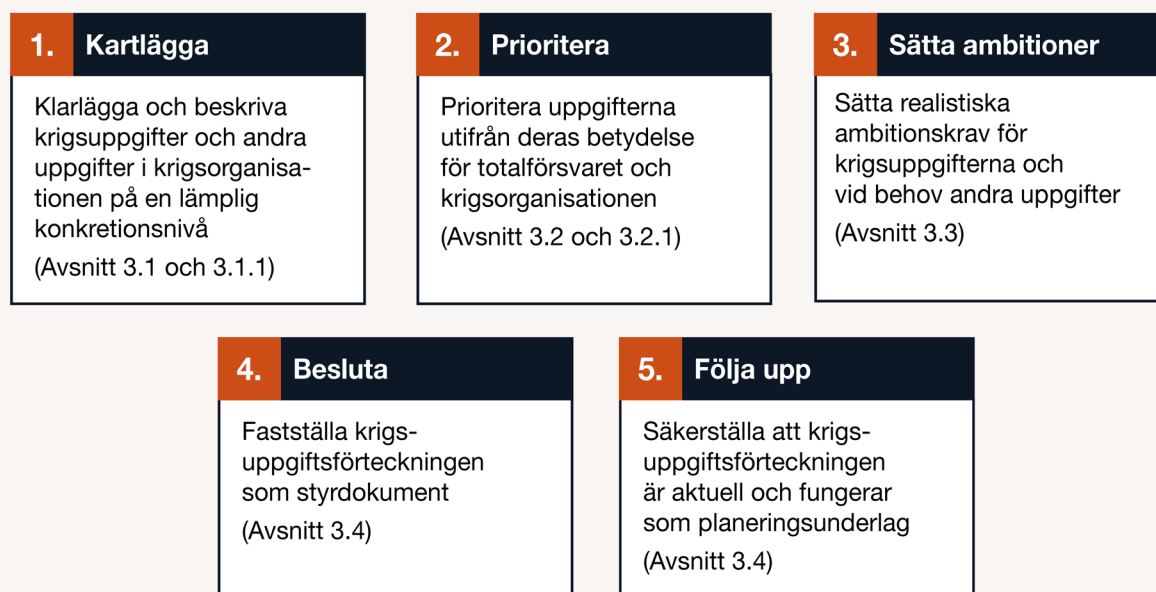
Not 9. Efter regeringens beslut.

2.2 Sammanfattning av arbetet med krigsuppgiftsförteckning

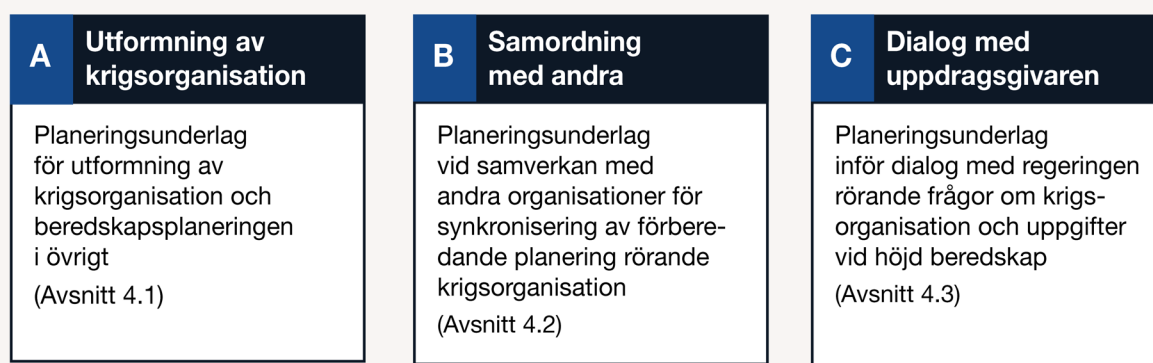
Arbetet med krigsuppgiftsförteckningen behöver ske kontinuerligt. Förteckningen byggs upp successivt och förändras över tid. Den första versionen kommer att vara ofullständig. Ny information, förändrade förutsättningar eller erfarenheter från övningar kan leda till revideringar. Här nedan sammanfattas olika steg för att upprätta och använda förteckningen i figur 1. I varje avsnitt i vägledningen sammanfattas respektive steg i korta punkter.

Figur 1. Steg i arbetet med krigsuppgiftsförteckning

Sammanställa krigsuppgiftsförteckning

Använda krigsuppgiftsförteckning

2.3 Säker informationshantering

Myndighetens krigsuppgiftsförteckning kommer sannolikt att få en hög skyddsnivå. En initial informationssäkerhetsklassning och i de fall man bedriver säkerhetskänslig verksamhet även säkerhetsskyddsklassificering av informationen behöver göras tidigt i arbetet. Skyddsnivån på informationen är dimensionerande för kraven på vilka som får arbeta med framtagandet av förteckningen samt hur underlag och färdig förteckning får förvaras, distribueras och destrueras.

Stöd i arbetet med informationssäkerhetsklassning finns i *Metodstöd för systematiskt informationssäkerhetsarbete* på Myndigheten för civilt försvars webbplats.

2.4 Vad är en krigsuppgift?

I statsförvaltningen är en uppgift vanligtvis bestämt som något en myndighet ska göra. Beredskapsmyndigheternas verksamhet utgår ifrån de uppgifter och mål som riksdagen och regeringen tilldelar dem genom lagar, förordningar och andra beslut. Vissa uppgifter preciseras ytterligare i föreskrifter och allmänna råd från andra myndigheter. Det är upp till varje myndighet att skaffa sig kunskap om och sedan tolka vad myndigheten är ansvarig för.

Myndigheterna konkretiserar sina uppgifter genom handläggning och sitt faktiska handlande¹⁰. Totalförsvar är i ständig förändring, bland annat utifrån det säkerhetspolitiska läget och de förutsättningar som råder vid varje given tidpunkt. Vilka uppgifter som ingår i totalförsvaret växer därmed fram som ett resultat av den konkreta planering och samverkan som genomförs. Myndigheters krigsuppgifter preciseras därmed i beredskapsplaneringen. De ryms dock alltid inom ramen för det som regeringen eller riksdagen har beslutat om.

En *krigsuppgift* är ett avgränsat arbete eller process, definierat av eller tilldelat en myndighet, som har betydelse för totalförsvaret och för hanteringen vid krigsförhållanden. Med betydelse för totalförsvaret menas i den här vägledningen att uppgiften har betydelse för målet för det civila försvaret¹¹ och det övergripande målet för totalförsvaret¹².

Not 10. *En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag*. Prop.2016/17:180 (2017).

Not 11. Förmåga att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, bidra till det militära försvarets förmåga, skydda civilbefolkningen, upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

Not 12. Förmåga att försvara Sverige och vår befolkning mot väpnat angrepp, hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet samt medverka till försvaret av allierade. Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet och i enlighet med Sveriges åtaganden som medlem i Nato.

Krigsuppgifter är en del av krigsorganisationen och aktualiseras därmed först vid höjd beredskap. Ett beslut om höjd beredskap innebär dock inte automatiskt att alla krigsuppgifter genomförs.

Krigsuppgifter kan vara uppgifter som myndigheten också har i fredstid, men som har en särskild betydelse för hanteringen vid krigsförhållanden eller särskilda krav vid höjd beredskap.¹³ Krigsuppgifter kan även vara uppgifter vid höjd beredskap som myndigheten inte har i fredstid, så kallade tillkommande uppgifter.¹⁴

Anpassningar av myndighetens verksamhet för att hantera krigsförhållanden behöver göras redan innan ett visst krigsförhållande faktiskt råder och vissa krigsuppgifter kan behöva förberedas redan i fredstid.

Not 13. Jämför arbete med signalskyddsberedskap enligt MSBFS 2025:3 föreskrifter om civila myndigheters signalskyddsberedskap. Denna uppgift finns för berörda myndigheter i fredstid men är förknippad med helt andra krav vid höjd beredskap.

Not 14. Jämför arbete med krigsveterinärverksamhet enligt Krigsveterinärförordning (1981:648).

Kapitel 3

Sammanställa en krigsuppgiftsförteckning

3. Sammanställa en krigsuppgiftsförteckning

3.1 Klarlägga krigsuppgifter och andra uppgifter i krigsorganisationen

I korthet:

- Klarlägg krigsuppgifter och andra uppgifter med grund i relevanta informationskällor såsom:
 - Identifierad samhällsviktig verksamhet (risk- och sårbarhetsanalyser, kontinuitetsplaner med mera)
 - Författningar och regeringsbeslut (lagar, förordningar, myndighetsinstruktioner med mera)
 - Interna styrdokument (arbetsordning och anslutande styrdokument, verksamhetsplan, verksamhets- och ärendestruktur med mera)
 - Inriktningar och vägledningar från Myndigheten för civilt försvar (utgångspunkter för totalförsvaret, planeringsinriktning med mera)
 - Förberedande planering (beredskapsplaner med mera)
 - Stöd till det militära försvaret (dialog med Försvarsmakten, inkluderat om planering inom Nato med mera)
- Analysera myndighetens ansvar och behov vid olika krigsförhållanden och beredskapsnivåer.
- Beskriv uppgifterna så att de utifrån behov kan fördelas i arbetsordning, kopplas till förberedande planering och beredskapsplaner, samordnas med andra myndigheter samt i vissa fall kan ligga till grund för dialog med regeringen.
- Formulera krigsuppgifterna så att de kan utgöra underlag för styrning, samt omsättas i handling (formulera i kombination med verb).

För att åstadkomma en planerad krigsorganisation behöver myndigheten ha identifierat sina krigsuppgifter. Genom att identifiera dessa viktiga beståndsdelar bygger myndigheten upp en bild av sin krigsorganisation. Identifieringen kan ofta genomföras i en rad arbeten och processer som tillsammans ger en bild av vilka uppgifter och krav som kan ställas på krigsorganisationen.

Det är inte nödvändigtvis så att allt identifieringsarbete genomförs eller att all information tas fram inom ramen för arbetet med krigsuppgiftsförteckningen. I de allra flesta fall finns en eller flera *informationskällor* med information som bidrar till att identifiera myndighetens krigsuppgifter. Informationen som samlas från andra processer kan dock behöva kompletteras i arbetet med krigsuppgiftsförteckningen.

Nedan görs nedslag i några relevanta arbeten och processer som kan ge ingångsvärden. Nedslagen ska inte se som en uttömmande lista. Flera av dessa överlappar dessutom med varandra.

Systematiskt arbete med att upprätthålla samhällsviktig verksamhet

Beredskapsmyndigheter har ansvar inom en eller flera viktiga samhällsfunktioner. Dessa funktioner upprätthålls av samhällsviktiga verksamheter¹⁵. Myndigheterna ska bland annat identifiera samhällsviktig verksamhet inom myndighetens ansvarsområde och vidare bedriva ett systematiskt arbete för att kunna upprätthålla den egna samhällsviktiga verksamheten på en tolerabel nivå.¹⁶ Identifieringen och det systematiska arbetet utgör en viktig grund för planeringen inför höjd beredskap.¹⁷

Identifiering av samhällsviktig verksamhet ligger till grund för en rad processer och arbeten inom den egna verksamheten. Ingångsvärden för att identifiera myndighetens krigsuppgifter kan exempelvis hittas i risk- och sårbarhetsanalyser och dokumentation av kontinuitetshantering.

Mer information om samhällsviktig verksamhet och dess koppling till totalförsvaret finns i *Vägledning för att identifiera samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret* (MSB2275).

Författningsstyrda uppgifter och regeringsbeslut

Beredskapslagstiftningen, det vill säga lagar och förordningar som specifikt avser krigsförhållanden eller andra kriser, utgör en central del av de författningar som beredskapsmyndigheterna behöver känna till och planera för. Även myndighetsinstruktioner och områdesspecifika regleringar har i delar betydelse för totalförsvaret. Regeringen kan ytterligare styra och inrikta myndigheterna rörande totalförsvaret med olika former av beslut. Myndigheter behöver ta hänsyn till dessa styrningarna från riksdagen och regeringen som rör totalförsvaret och anpassa verksamheten därefter.

Not 15. Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.

Not 16. 7 § beredskapsförordningen.

Not 17. Allmänna råd till 7 § i beredskapsförordningen i MSBFS 2025:4.

Genom att göra en rättslig analys av sitt ansvar vid olika krigsförhållanden och beredskapsnivåer kan myndigheten systematiskt identifiera och sammanställa relevanta bestämmelser och rättsliga ramar som berör myndigheten, samt analysera den praktiska tillämpbarheten. Den rättsliga analysen är ytterligare en utgångspunkt för att klarlägga myndighetens krigsuppgifter, men också för att försöka förutse de uppgifter och de problem som kan behöva hanteras.

Myndighetens interna styrdokument

Ytterligare ingångsvärden kan hittas i myndighetens interna styrande dokument såsom myndighetens arbetsordning, verksamhetsplan eller verksamhets- och ärendestruktur¹⁸. Dessa dokument kan även vara informationskällor för uppgifter som kan vara föremål för nedprioritering (se avsnitt 3.2).

Inriktning, vägledning och andra ingångsvärden från Myndigheten för civilt försvar

De krav som totalförsvaret ställer på statliga myndigheters beredskap behöver på flera sätt konkretiseras utifrån de yttre ramarna som sätts av regeringen. På ett generellt plan utgör olika former av inriktningar, vägledningar och andra ingångsvärden från bland andra Myndigheten för civilt försvar viktiga underlag för planeringen av krigsorganisationer. Berörda myndigheter ska utgå från de planeringsförutsättningar som beslutats av regeringen.¹⁹ Dessa kompletteras och konkretiseras av Försvarsmakten och Myndigheten för civilt försvar genom gemensamma utgångspunkter för totalförsvaret.²⁰

Ingångsvärden för planeringen ges bland annat i *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030* (MSB 2025-08877), och i *Planeringsinriktning för krisberedskap och civilt försvar – Planering för att skapa och använda förmåga* (MSB2194)

Förberedande planering

I den förberedande planeringen planerar beredskapsmyndigheterna åtgärder som behöver vidtas vid höjd beredskap för att möta olika former av hot och risker.²¹ De här åtgärderna dokumenteras i beredskapsplaner. Krigsuppgiftsförteckningen bör inkludera huvudsakliga krigsuppgifter utifrån de delar av den förberedande planering som har betydelse för myndighetens krigsorganisation. Beredskapsplaner kan i de fallen utgöra informationskällor till förteckningen.

Not 18. Som exempel kan länsstyrelserna med fördel använda den länsstyrelse-gemensamma VÅS-strukturen som ingångsvärde för krigsuppgiftsförteckningen.

Not 19. Regeringsbeslut. *Gemensamma förutsättningar för utvecklingen av totalförsvaret 2025–2030*. Fö2024/02054.

Not 20. Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030*. Regeringsbeslut. *Inriktning för civilt försvar 2025–2030*. Fö2024/02054.

Not 21. Jämför 3, 6 och 7 §§ MSBFS 2025:4.

Förteckningen behöver inte detaljera alla konkreta åtgärder vid höjd beredskap, framför allt inte åtgärder som specificeras i beredskapsplanerna.

Samtidigt ger förteckningen i sig ingångvärden till den förberedande planeringen genom de prioriteringar, ambitionskrav och den helhetsbild den ger. Mer om det i avsnitt 4.1 och 4.2.

Stöd till det militära försvaret

Krigsuppgiftsförteckningen behöver övergripande omhänderta myndighetens verksamhet som krävs för att generera det stöd till det militära försvaret som identifierats som nödvändigt i Försvarmaktens operationsplanering. Dessa stöduppgifter bör formuleras övergripande då den mer specifika innebörden är detaljerad i därtill kopplade beredskapsplaner.

Krigsuppgifterna bör formuleras på så vis att de genererar den nödvändiga verksamhet och de resurser som krävs för att planerade effekter i stödet till det militära försvaret ska kunna uppnås. Därmed behöver krigsuppgifter av det här slaget utgå från en myndighets egen beredskapsplan för stöd till det militära försvaret, men generera effekter som kan tillämpas genom både aktuella och anpassade förfaranden utifrån ett föränderligt läge.

De förväntningar och krav som ställs på myndigheten utifrån Natos planering omhändertas bland annat genom Försvarmaktens operationsplanering och förmedlas därefter till berörda myndigheter. Därmed härleds de krigsuppgifter som behöver formuleras med grund i Natos planering genom dialog med Försvarmakten inom planeringen för stöd till det militära försvaret. Försvarmaktens behov härleds alltså inte ur myndighets egen analys.

Dessa krigsuppgifter bör dock, likt övriga stöduppgifter, formuleras på så vis att de ger upphov till en förmåga som kan generera nödvändig effekt genom både aktuell planering men också med väsentligt förändrade förutsättningar.

3.1.1 Beskriva uppgifterna

Uppgifterna behöver beskrivas på en sådan konkret nivå så att informationen kan omsättas i handling. Vad det innebär kan variera mellan både uppgifter och myndigheter. Generellt behöver beskrivningen vara på en sådan konkret nivå att ansvaret antingen kan:

- fördelas i arbetsordning,
- knyts till en eller flera delar av den förberedande planeringen,
- samordnas mellan myndigheter eller,
- i vissa fall ligga till grund för dialog med regeringen.

Uppgifterna bör inte vara så detaljerade att de direkt återfinns som konkreta åtgärder i beredskapsplaner, om det inte finns ett sådant behov vill säga. När en krigsuppgift införs i krigsuppgiftsförteckningen bör den uttryckas i kombination med ett eller flera verb eftersom krigsuppgifter är något som ska utföras.²² Det tydliggör kopplingen till de prioriteringar och ambitioner som sätts för uppgifterna.

3.2 Prioritera uppgifter

I korthet:

- Dela in uppgifter i prioriteringsnivåer:
 1. Måste bedrivas (till exempel uppgifter av betydelse för totalförsvaret, samhällsviktig verksamhet av betydelse för totalförsvaret)
 2. Bör bedrivas (till exempel obligatoriska uppgifter och samhällsviktig verksamhet utan direkt koppling till totalförsvaret)
 3. Kan nedprioriteras (till exempel övriga uppgifter som bör fortsätta i viss mån)
 4. Kan komma att avvecklas eller överföras (till exempel uppgifter som upphör att vara relevanta eller inte kan eller ska bedrivas)
- Samverka med berörda organisationer och ha dialog med regeringen vid behov.

Myndigheterna bör ha en uppfattning om vad för uppgifter som måste bedrivas, bör bedrivas, kan nedprioriteras samt vad för verksamhet som kan komma att avvecklas eller överföras till annan myndighet (tabell 2). En sådan sammanställning ger en huvudsaklig ram för planeringen av krigsorganisationen.

Den statliga förvaltningen är i sin helhet mångsidig i sin natur, med en mängd verksamheter som arbetar för olika mål och behöver möta en variation av behov i samhället. Ibland står dessa behov i konflikt med varandra, så även vid höjd beredskap.

Det är viktigt att redan i planeringsskedet prioritera mellan vissa av myndighetens uppgifter. Beroende på situation kan myndigheten tvingas till svåra prioriteringar när behoven överstiger resurserna och resurserna måste användas till det som ger störst nytta för totalförsvaret. Omprioriteringar och riktade insatser mot vissa ansvarsområden behöver då göras. Vissa verksamhetsområden kan behöva prioriteras upp, samtidigt som områden med minskad aktivitet och nödvändighet kan behöva prioriteras ner.

Not 22. Exempel kan vara *leda*, *samverka*, *genomföra*, *bedriva*, *ansvara*, *hantera*, *stödja*, *bygga*, *evakuera*, *upprätta*, *rapportera* och dylikt.

Dessa prioriteringar görs utifrån hur betydande och brådskande de är för samhället, där uppgifter som rör totalförsvaret behöver ges företräde framför andra uppgifter, med målet för civila försvaret och det övergripande målet för totalförsvaret som utgångspunkt. Krigsrelaterade tillstånd bör dock inte ses som statiska. Tvärtom så kan förändringstakten öka med förändrade regler och uppgifter som följd. Det innebär att planeringen behöver anpassas efterhand.

Särskild uppmärksamhet behöver ägnas åt att bedöma vilka uppgifter som inte rör totalförsvaret och som behöver läggas åt sidan mer eller mindre tillfälligt. På så sätt kan personal och andra resurser frigöras för andra uppgifter. Detta behöver också samverkas med berörda organisationer och vid behov även med regeringen (se avsnitt 4.2 och 4.3). Det innebär att krigsuppgiftsförteckningen behöver ange vilka uppgifter som ska nedprioriteras och eventuellt inte genomföras alls vid höjd beredskap.

Regeringens styrning av myndigheterna medger ett visst tolkningsutrymme för myndigheterna i hur uppgifter ska genomföras, med vilken kvalitet och med vilken omfattning. Sådana uppgifter kan vara föremål för lägre prioritet om de inte har betydelse för totalförsvaret, och än lägre prioritet om det inte heller är fråga om samhällsviktig verksamhet.

Att beredskapsmyndigheterna vid höjd beredskap i första hand ska inrikta sin verksamhet på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret innebär inte att myndigheterna utan vidare helt kan sluta med obligatoriska uppgifter, trots att de inte har med totalförsvaret att göra. Det innebär snarare att myndigheterna behöver sänka ambitionsnivån genom att förenkla och rationalisera utförandet av de obligatoriska uppgifterna om resurser behöver frigöras till totalförsvaret. Är det nödvändigt att helt eller i betydande omfattning sluta med obligatoriska uppgifter behöver myndigheten uppmärksamma regeringen på detta, som i yttersta fall kan föreskriva eller på annat sätt besluta om att uppgifterna inte ska fullgöras.²³

Vissa uppgifter kan av olika skäl behöva prioriteras ner av en enskild myndighet, men att den alltjämt fortsatt ska bedrivas av det offentliga. Det kan då finnas skäl att överföra verksamheten till en annan organisation. Omvänt kan det vara så att en myndighet kan få tillkommande verksamhet från en annan organisation. Även detta behöver framkomma i prioriteringen. Detta beskrivs närmare under 3.2.1.

Not 23. I yttersta fall kan regeringen föreskriva enligt 11 § förfarandelagen.

Tabell 2. Prioriteringsnivåer med kriterier, åtgärder och uppgiftsexempel

Prioritet	Kriterier	Åtgärd	Exempel på uppgifter
1. Måste bedrivas	Uppgifter av betydelse för totalförsvaret	Genomförs utan eftergifter och med full resursallokering	Samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret ²⁴ , författningsstyrda och avtalsbundna uppgifter med betydelse för totalförsvaret. Överenskomna uppgifter som preciseras i beredskapsplaner med mera.
2. Bör bedrivas	Obligatoriska uppgifter som inte har betydelse för totalförsvaret	Genomförs vanligen utan eftergifter, men bör rationaliseras om resurser behövs för prioritet 1.	Samhällsviktig verksamhet, författningsstyrda och avtalsbundna uppgifter som inte är nödvändiga för totalförsvaret.
3. Kan nedprioriteras	Övriga uppgifter som bör fortsätta i viss mån	Bör rationaliseras för att frigöra resurser till prioritet 1 om behov uppstår.	Verksamhet som inte är samhällsviktig, uppgifter med betydande tolkningsutrymme i ambitionsnivå.
4. Kan komma att avvecklas eller överföras	Övriga uppgifter som upphör ha betydelse eller ej ska bedrivas	Avvecklas eller överförs till exempel till förmån för prioritet 1, vid behov efter regeringens beslut	Verksamhet som inte är samhällsviktig och som inte längre kan eller bör utföras. Uppgifter som kan överföras till andra organisationer.

Not 24. Vad detta kan vara resoneras om i *Vägledning för att identifiera samhällsviktig verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret*. MSB2275 (2023).

3.2.1 Verksamhet som kan komma att överföras eller avvecklas

Myndigheterna har stora möjligheter och ett långtgående ansvar att själva styra över sina verksamheter och dess resurser. När myndigheten vid höjd beredskap inriktar sin verksamhet på prioriterade uppgifter för totalförsvaret behöver det framför allt göras inom ramen för det egna verksamhetsansvaret. I vissa undantagsfall kan det dock komma att bli aktuellt att avveckla eller överföra verksamhet till en annan organisation. Planeringen av krigsorganisationen ska inkludera även sådan verksamhet om det behövs, vilket ska framkomma i krigsuppgiftsförteckningen.²⁵

Regeringen kan i fredstid besluta om att förändra organiseringen av statsförvaltningen på olika sätt, till exempel genom att slå ihop myndigheter eller avveckla hela eller delar av en myndighet. Vid vissa krigsförhållanden har regeringen ytterligare och vittgående befogenheter att bestämma den offentliga förvaltningen.²⁶ Regeringen kan exempelvis föreskriva att en förvaltningsmyndighets uppgifter helt eller delvis inte ska fullföljas eller att de ska övertas av en annan sådan myndighet. Detta inkluderar även lagstadgade uppgifter som i fredstid skulle kräva ett riksdagsbeslut.

Syftet med överföring mellan myndigheter kan vara att säkerställa att viktiga uppgifter kan fortsätta att fullgöras även om en enskild myndighet inte kan verka normalt eller om det finns behov av att prioritera andra, mer kritiska uppgifter. En nedläggning av verksamhet kan få följdverkningar och leda till störningar inom angränsande områden. Regeringen får därför besluta om ytterligare regler som behövs till följd av en nedläggning.

Svårigheterna vid dessa förfaranden ska inte underskattas. Det finns dock vissa aspekter som kan göra att fördelarna överträffar nackdelarna. Krigsorganisationer behöver vara robusta, flexibla och fokuserade på totalförsvaret. Färre och mindre fragmenterade uppgifter underlättar ledning och styrning. Vissa uppgifter kan komma att utföras mer effektivt av andra myndigheter som har resurser och förmågor som inte behöver avvaras till totalförsvaret. Det kan därutöver vara så att verksamheten inte behövs om annan verksamhet som är beroende av den inte längre bedrivs. Det kan även finnas geografiska eller personalmässiga aspekter att ta hänsyn till. De här åtgärderna handlar om att prioritera det viktigaste för att mildra de värsta samhällskonsekvenserna, inte om att verksamhet är oviktig.

Att identifiera dessa behov redan i förväg ger krigsorganisationen förutsättningar att snabbt genomföra överföring eller avveckling och fokusera på de viktigaste uppgifterna i det aktuella läget. Planeringen för avveckling eller överföring behöver grundas i en analys av förutsättningarna för myndigheten att bedriva prioriterad verksamhet. Att en verksamhet planeras för avveckling eller överföring innebär inte att det med självklarhet måste ske. Eftersom det

Not 25. 10 § 1 MSBFS 2025:4.

Not 26. Enligt 11 § i förfarandelagen.

i slutändan är en fråga för regeringen behöver myndigheterna hålla sina respektive departement informerade om bedömningen.

Om avveckling eller överföring kan bli aktuell för viss verksamhet bör myndigheten upprätta en avvecklingsplan respektive en överföringsplan som del av sin förberedande planering.²⁷

3.3 Sätta ambitionskrav för uppgifter

I korthet:

- Ange tidskrav för när uppgifter ska ställt om till krigsorganisation (så snart som möjligt, senast inom 7 dygn). Ange i antal timmar, dygn eller omgående.
- Beskriv omfattning och uthållighet för krigsuppgifter, och för uppgifter som ska nedprioriteras till förmån för krigsuppgifterna (till exempel verksamhet dygnet runt, geografisk spridning, prestations- eller leveranskrav med mera.).
- Anpassa ambitionerna efter totalförsvarets krav och de resurser som tilldelas.

För att få en samlad bild av vad krigsorganisationen ska kunna åstadkomma och på vilket sätt myndigheten ämnar inrikta verksamheten behöver myndigheten sätta ambitionskrav för uppgifterna. Detta gäller framförallt för krigsuppgifterna, men kan även behöva sättas för sådana uppgifter som ska prioriteras ned. Dessa ambitioner kan agera styrande eller inriktande för den förberedande planeringen, såväl som för förmågeplaneringen och myndighetens verksamhetsplanering. Det är viktigt att ambitionskraven är realistiska utifrån identifierade behov och de resurser och förutsättningar som tilldelas krigsuppgifterna.

Beskrivningen av ambitioner bör bestå av två delar:

- Tidskrav för när en uppgift ska ha intagits eller anpassats (omställningstid)
- Beskrivning av bredden eller storleken på uppgiften (omfattning) samt förmågan att hålla ut över tid (uthållighet).

Beskrivningarna bör uttryckas kort och koncist. Ambitionskraven för enskilda krigsuppgifter kan exempelvis ha sitt ursprung i de olika arbeten och processer och informationskällor där krigsuppgifter identifieras (se avsnitt 3.1). Dessa ingångsvärden kan behöva kompletteras och justeras utifrån en samlad bedömning utifrån den helhetsbild som krigsuppgiftsförteckningen ger.

Not 27. Enligt 10 § 11 MSBFS 2025:4 ska det i planeringen med tillhörande planer ingå vad som i övrigt behövs för att myndigheten ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Omställningstid

Beredskapsmyndigheter ska kunna inta sin krigsorganisation fullt ut så snart som möjligt efter ett regeringsbeslut, men senast efter sju dygn.²⁸ Vid ett beslut om att myndigheter ska övergå till krigsorganisation kan regeringen komma att ge ytterligare anvisningar. Regeringen kan också i planeringsskedet ge myndigheterna ytterligare anvisning om tidskrav. Myndigheterna behöver oaktat detta planera för att kunna inta huvuddelen av sin krigsorganisation redan inom några dagar, och vissa delar måste kunna krigsorganiseras inom några timmar eller i stort sett omgående.²⁹

I krigsuppgiftsförteckningen bör omställningstiden för uppgifterna anges:

- i antal timmar
- i antal dygn
- som omedelbar åtgärd

Krigsorganisationen ska dimensioneras så att krigsuppgifterna kan fullgöras. Många verksamheter i totalförsvaret är beroende av varandra för att fungera. Tidsfrister för enskilda krigsuppgifter behöver därför synkroniseras med andra aktörer och preciseras därav närmare i den gemensamma förberedande planeringen.

Ambitionskraven utgör grund för myndighetens närmare planering för omställning till krigsorganisation.³⁰ Tidsangivelserna kan fungera som ingångsvärden för vilken beredskap som är nödvändig för enskilda krigsuppgifter och ligger till grund för beredskapsplaner där närmare detaljplanering sker. Tidskraven kan även ge ingångsvärden till hur övergången till krigsorganisation utformas i myndighetens arbetsordning och därtill anslutande dokument.

Omfattning och uthållighet

Beredskapsmyndigheterna behöver ha förmåga att under *minst* tre månader kunna möta och hantera ett krig som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Myndigheterna behöver använda dessa tre månader för att anpassa verksamheten för att kunna hantera en längre period av krig. Därtill behöver myndigheterna även ha förmåga att under *minst* två veckor kunna upprätthålla de viktiga samhällsfunktionerna med främst egna resurser, till exempel under den inledande fasen av ett krig.³¹ Den nödvändiga förmågan att genomföra de planerade uppgifterna bör beskrivas. Om sådana beskrivningar saknas riskerar beredskapsplaner att bli frikopplade från krigsorganisationen som helhet och svåra att omsätta i praktiken.

Not 28. 14 § MSBFS 2025:4.

Not 29. Jämför exempelvis försvarsberedningens rapport Kraftsamling (Ds 2023:34), s. 146 samt 6 § MSB:s föreskrifter (MSBFS 2025:3) om civila myndigheters signalskyddsberedskap.

Not 30. Jämför 9 § och 10 § 11 MSBFS 2025:4. Det finns inget uttryckligt krav på en omställningsplan, men i beredskapsmyndigheternas planering ska det ingå vad som i övrigt behövs för att myndigheten ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

Not 31. Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030.

Uppgifternas omfattning kan till exempel vara sådana saker som att uppgiften ska kunna bedrivas dygnet runt, vilket kan innebära behov av skiftarbete eller jour. Det kan även handla om verksamhet som ska bedrivas i stor skala eller på annan geografisk plats. Båda dessa kräver bland annat personalplanering, lokalplanering och sambandsplanering. Det kan vidare handla om leveransförmåga och tillgänglighet.

Särskilt viktigt är att ange omfattningen av planerade nedprioriteringar och vad detta konkret innebär, så att resurser kan omfördelas till de prioriterade krigsuppgifterna.

Om det är av betydelse för genomförandet av krigsuppgifterna bör eventuella skillnader i uppgifternas omfattning vid olika beredskapsnivåer och krigstillstånd beskrivas. Det kan till exempel handla om att vissa beredskapsåtgärder (beskrivna i beredskapsplaner) kräver befogenhet motsvarande en viss beredskapsnivå för att kunna genomföras ändamålsenligt.

Uthålligheten kan beskrivas i två tidsramar. Dels för den akuta inledningsfasen, dels för en utdragen situation. Behovet av uthållighet varierar beroende på verksamhetens art. Resurstilldelningen för krigsuppgifterna måste stå i proportion till den uthållighet som fastställs.

3.4 Besluta och följa upp krigsuppgiftsförteckning

I korthet:

- Besluta om krigsuppgiftsförteckningen som styrdokument på lämplig nivå.
- Regelbunden översyn av förteckningen i samband med exempelvis årsredovisning eller revidering av arbetsordning och dylikt.
- Uppdatera förteckningen vid förändrade förutsättningar eller nya krav.

Krigsuppgiftsförteckningen behöver spegla myndighetens verksamhet och beredskapsplanering. Förteckningen kan därmed komma att ändras i takt som beredskapsplaneringen utvecklas och efter hand som myndighetens krigsuppgifter och ambitioner behöver justeras.

Förteckningen rör frågor om styrning och utveckling av myndighetens verksamhet och myndigheten behöver hitta en lämplig beslutsnivå. Då förteckningen är av en mer strategisk karaktär kan det innebära att den inte lämpar sig för revidering alltför ofta, och att den i viss mån blir statisk i sin form. Snabbt föränderlig information kan behöva förpassas

till andra styrdokument, exempelvis i beredskapsplaner, som kan delegeras till lägre nivåer i organisationen. Det är dock viktigt att förteckningen och beredskapsplanerna hänger samman styrningsmässigt.

En översyn av krigsuppgiftsförteckningen bör göras minst en gång per år, exempelvis i anslutning till arbetet med årsredovisningen. En översyn av aktualiteten bör dessutom göras i anslutning till revidering av arbetsordning.

Kapitel 4

Använda krigsuppgiftsförteckningen som planeringsunderlag

4. Använda krigsuppgiftsförteckningen som planeringsunderlag

Krigsuppgiftsförteckningen utgör ett planeringsunderlag i tre delar. Dels för utformningen av myndighetens krigsorganisation och beredskapsplanering i övrigt, dels för dialog med andra organisationer om uppgifter vid höjd beredskap, och till sist för dialog med regeringen om myndighetens huvudsakliga uppgifter vid höjd beredskap (se figur 1).

4.1 Underlag för utformning av krigsorganisation och beredskapsplanering

I korthet:

- Översätt uppgifter, prioriteringar och ambitioner till organisatoriska lösningar i bland annat krigsarbetsordning och andra styrande dokument.
- Beakta krigsuppgiftsförteckning i arbete med övriga planer för krigsorganisationen (till exempele planer enligt 10 § MSBFS 2025:4)
- Beakta krigsuppgiftsförteckningen i arbetet med beredskapsplaner.

Beredskapsmyndigheter är inte krigsorganiserade i fred och kan därav inte genomföra löpande organisationsjusteringar av krigsorganisationen utifrån egna erfarenheter. Det är därför särskilt angeläget att, utifrån beredskapsplaneringen, omhänderta krigsorganisationens behov i verksamhetsutvecklingen i fredstid. Krigsuppgiftsförteckningen har en central roll som underlag för styrning och utveckling av beredskapsmyndighetens inre förutsättningar för att fullgöra uppgifter och uppnå verksamhetens mål (den interna miljön). Den omfattar bland annat organisation, styrning och beslutsprocesser. Med krigsuppgiftsförteckningen som verktyg kan myndigheten utveckla, utvärdera och följa upp bland annat krigsarbetsordning, beredskapsplaner och andra för verksamheten styrande dokument.

Krigsuppgiftsförteckningen listar nödvändigtvis inte uppgifter, prioriteringar och ambitioner utifrån hur organisationen är utformad. Det är först i arbetsordningen som dessa översätts till organisatoriska lösningar och genom den som krigsorganisationen formas. I krigsarbetsordningen finns de särskilda bestämmelser om myndighetens krigsorganisation och formerna för myndighetens verksamhet, fördelningen av uppgifter, beslutanderätt och ansvar inom krigsorganisationen. Myndigheten bör kunna dra organisatoriska, styrnings- och ledningsmässiga slutsatser utifrån informationen i krigsuppgiftsförteckningen. Det är därför viktigt att förteckningen formuleras på ett realistiskt sätt utifrån de behov som myndigheten har.

Krigsuppgiftsförteckningen används i den förberedande planeringen för att utifrån en helhetsbild inrikta och strukturera de mer detaljerade uppgifterna och åtgärderna som krävs för att hantera potentiella scenarier. Som beskrivs i avsnitt 3.1 är relationen mellan krigsuppgiftsförteckningen och övriga delar av den förberedande planeringen dubbelriktad. Förteckningen ger ingångsvärden till olika delar av den förberedande planeringen, samtidigt som enskilda delar av den förberedande planeringen ger information till förteckningen.

För förmågeplaneringen och verksamhetsplaneringen kan förteckningen ge ingångsvärden för att identifiera förmågor som myndigheten behöver utveckla på kort till medellång sikt för att krigsorganisationen ska kunna fullgöra sina uppgifter ändamålsenligt.

Krigsuppgiftsförteckningen kan också användas vid risk- och sårbarhetsanalys (särskilt delar som rör förmågebedömning kopplat till höjd beredskap), till exempel i relation till scenarier eller typsituationer. Krigsuppgiftsförteckningen ger viktiga ingångsvärden i form av ambitioner och prioriteringar när hot och risker ska mötas. Genom att beskriva bedömd nuvarande förmåga i relation till ambitionskraven i krigsuppgiftsförteckningen blir det tydligare hur nära eller långt ifrån myndigheten är att kunna klara sina uppgifter, samt vilken ytterligare förmåga som behöver skapas.

4.2 Underlag för samverkan med andra organisationer

I korthet:

- Synkronisera ömsesidiga beroenden och krigsuppgifter med andra organisationer, inklusive tidsramar, omfattning och uthållighet, samt behov av uppgiftsfördelning.

Krigsuppgiftsförteckningen utgör underlag för myndighetens samverkan med andra organisationer, bland annat inom ramen för den förberedande planeringen. När myndigheter samverkar och ska enas med andra om

gemensamma tillvägagångssätt och åtgärder, tidsramar, fördelning av uppgifter och dylikt skapas ömsesidiga beroenden som måste tydliggöras och dokumenteras. Detta dokumenteras allt som oftast i beredskapsplaner, men återspeglas i myndigheternas krigsuppgiftsförteckningar på en övergripande nivå. Förteckningen är därför ett viktigt underlag för att säkerställa att krigsorganisationer kan fungera sinsemellan.

4.3 Underlag inför dialog med regeringen

I korthet:

- Informera det departement myndigheten tillhör om avvägningar och bedömningar avseende krigsorganisationen.
- Bistå regeringens eventuella beslut om beredskapsgrader, övergång till krigsorganisation eller aktivering av fullmaktslagar.

Regeringen har en central roll i styrningen av sina myndigheter, och myndigheterna har lydnadspikt gentemot regeringen. Samtidigt har myndigheterna fått en betydande handlingsfrihet att tolka och utföra sina uppgifter inom sina utpekade ansvarsområden.³² Det ligger därför ett stort ansvar på myndigheterna att tolka och organisera sig för att klara sina uppgifter.

Regeringens styrning av myndigheterna förändras förmodligen vid höjd beredskap, då koncentration behöver läggas på de viktigaste åtgärderna. Dialogen mellan regeringen och myndigheterna kan i vissa fall tänkas bli mer detaljerad och i andra fall mer generell. Vid höjd beredskap är det viktigt att förutsättningarna är så goda som möjligt för regeringen att aktivt styra myndigheterna där det behövs som mest, samtidigt som myndigheterna behöver agera snabbt och effektivt utan att vänta på detaljerad styrning. Förväntningar från regeringen behöver därför vara så tydliga som möjligt för att myndigheterna ska kunna genomföra sina uppdrag effektivt.

Det är upp till regeringen att slutligen avgöra vilken verksamhet som ska fortsätta vid höjd beredskap och vilka verksamheter som ska avvecklas eller flyttas till annan myndighet. Av den anledningen behöver myndigheterna hålla sina respektive departement på Regeringskansliet informerade om bedömningen av sina krigsorganisationer. Detta innebär dock inte att det i arbetet med krigsuppgiftsförteckningen finns ett rapporterings- eller redovisningskrav.

Not 32. Regeringen styr riket, men får inte besluta i enskilda myndighetsärenden. Formellt sett finns därmed inga begränsningar för hur regeringen kan styra myndigheterna utom i enskilda ärenden mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag. (12 kap. 2 § regeringsformen).

Kännedom om de bedömningar och avvägningar som skett i utformandet av krigsorganisationen kan vara ett viktigt beslutsunderlag för regeringen i exempelvis beslut om beredskapsnivåer, övergång till krigsorganisation eller föreskrift om tillämpning av fullmaktslagar. Vidare kan krigsuppgiftsförteckningen hjälpa regeringen att förbereda nödvändiga beslut enligt förfarandelagen. Slutligen kan dialogen vara viktig för att regeringen ska kunna göra nödvändiga anpassningar av författningar redan i fredstid. Krigsuppgiftsförteckningen kan utgöra underlag exempelvis inför myndighetsdialoger³³ eller andra kontakter av olika slag som berör frågor om krigsorganisation.

Not 33. Regelbundet möte mellan företrädare från regeringen och Regeringskansliet och myndighetsledning, där myndighetens verksamhet, resultat och fortsatta inriktning diskuteras.

Krigsuppgiftsförteckning

En del i beredskapsmyndigheternas planering
av krigsorganisation.

**Myndigheten
för civilt försvar**